

Kanne lehtipuhaltimien melusta ja käytöstä

Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen Alueellinen ympäristönsuojelu

Yksityishenkilö on 25.5.2022 jättänyt ympäristö- ja rakennuslautakunnalle osoitetun kanteen, joka koskee lehtipuhaltimien melua ja käyttöä vastoin Kuopion kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä. Kanteessa todetaan seuraavaa:

”Vuosien ajan kiinteistöhuoltoyhtiöt ovat käyttäneet polttomoottorilla toimivia lehtipuhaltimia keskusta-alueella vastoin Kuopion kaupungin määräyksiä (määräys: *Kuopion kaupungin ympäristönsuojelumääräykset Ympäristö- ja rakennuslautakunta 7.12.2017*).

- 1 Lehtipuhaltimien käyttö yöllä ja aikaisin aamulla
- 2
- 3 Kuopion kaupungin ympäristönsuojelumääräyksessä todetaan seuraavasti (kohta 20.3): **Lehtipuhaltimia sekä polttomoottorikäyttöisiä kunnossapitoon ja puhtaanapitoon tarkoitettuja laitteita ja koneita saa taajaan rakennetulla alueella käyttää asuin- ja loma-kiinteistöillä sekä yleisillä alueilla ma-pe klo 8.00–20.00, la klo 9.00–18.00 sekä su ja yleisinä juhlapäivinä klo 12.00–18.00.**
- 4
- 5 Allekirjoittanut on ollut useita kertoja yhteydessä kaupungin ympäristönsuojelun työntekijöihin, ja saanut lupauksia siitä, että kiinteistöhuoltoa tekeviä toimijoita muistutetaan voimassa olevista määräyksistä liittyen lehtipuhaltimien käyttöön taajaan rakennetulla alueella (tässä tapauksessa keskusta-alue: ruutukaava Sairaalakadulle saakka). Valitettavasti tilanteeseen ei ole tullut parannusta, vaan pahimmillaan polttomoottorilla toimivia puhaltimia aletaan käyttää klo 04:30 aamulla. Keskusta-alueen on tarkoitus toimia myös mahdollisimman viihtyisänä asuinpaikkana. Melun, erityisesti lepoaikana, on osoitettu vaikuttavan haitallisesti ihmisten terveyteen, mm. sydänterveyteen.
- 2 Lehtipuhaltimien käyttö hiekan poistoon
- 3
- 4 Kuopion kaupungin ympäristönsuojelumääräyksessä todetaan seuraavasti (17 § Liikenneväylien, pihojen ja pysäköintialueiden puhtaanapito): **Hiekan ja kiintoaineksen poistoon ei saa käyttää lehtipuhaltimia eikä muita sellaisia laitteita tai menetelmiä, jotka aiheuttavat pölyn leviämistä ilmaan.**
- 5
- 6 Valitettavasti kiinteistöhuoltoa tekevästä toimijoista osa käyttää lehtipuhaltimia hiekan siirtämiseen/kasaamiseen, aiheuttaen turhaa hienoa

jakoisen aineksen leviämistä ympäristöön ja hengitysilmaan. On kiistatonta, että hienojakoisella aineksella on runsaasti haitallisia terveysvaikutuksia.

Vaade

Kuopion kaupungin Ympäristö- ja rakennuslautakunnan on yhdessä kaupungin viranhaltioiden sekä kiinteistöhuoltoon osallistuvien toimijoiden kanssa luotava mekanismit, joiden avulla kaikki toimijat tulevat noudattamaan Kuopion kaupungin ympäristönsuojelumääräystä (Kuopion kaupungin ympäristönsuojelumääräykset Ympäristö- ja rakennuslautakunta 7.12.2017) liittyen lehtipuhaltimien käyttöön taajaan rakennetulla alueella.”

Esitys

Ympäristö- ja rakennuslautakunta antaa seuraavan vastauksen kanteen tekijälle asiasta:

Kuopion kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä on seuraava kohta 20.3., joka liittyy meluntorjuntaan:

20.3 Lehtipuhaltimia sekä polttomoottorikäyttöisiä kunnossapitoon ja puhtaanapitoon tarkoitettuja laitteita ja koneita saa taajaan rakennetulla alueella käyttää asuin- ja lomakiinteistöillä sekä yleisillä alueilla ma-pe klo 8.00–20.00, la klo 9.00–18.00 sekä su ja yleisinä juhlapäivinä klo 12.00–18.00.

Muilla alueilla lehtipuhaltimia ja polttomoottorikäyttöisiä kunnossapitoon ja puhtaanapitoon tarkoitettuja laitteita ja koneita saa käyttää ma-pe klo 6.00–22.00, la klo 8.00–18.00 sekä su ja yleisinä juhlapäivinä klo 9.00–18.00. Samat aikarajat koskevat myös muita kunnossapitoon ja puhtaanapitoon tarkoitettuja laitteita kaikilla alueilla.

Rajoitukset eivät koske töitä, jotka ovat välttämättömiä ihmiseen tai omaisuuteen kohdistuvan vaaran tai vahingon torjumiseksi tai ihmisten turvallisen elämänmenon takaamiseksi, kuten välittömästi runsaan lumisateen jälkeen tapahtuva lumenauraus ja -poisto sekä liukkauden torjunta ja katupölyn poisto.

Lisäksi määräyksissä on kohta 17.1., joka koskee pölyntorjuntaa:

17.1 Liikenneväylille, pihuille ja pysäköintialueille kertynyt hiekoitushiekka ja muu kiintoaines tulee poistaa keväisin mahdollisimman pian lumen ja jään sulettua. Hiekan ja kiintoaineksen poistoon ei saa käyttää lehtipuhaltimia eikä muita sellaisia laitteita tai menetelmiä, jotka aiheuttavat pölyn leviämistä ilmaan. Jos poistossa käytetään harjakoneita, hiekka ja kiintoaines on kasteltava pölyämisen estämiseksi. Hienojakoisen kiintoaineen poistamiseksi alue on vielä tarvittaessa pestävä vedellä.

Sen jälkeen, kun Kuopion ympäristönsuojelumääräyksiin molempiin em. kohtiin lisättiin erityinen maininta lehtipuhaltimista, lehtipuhaltimien käyttöä koskevista määräyksistä on tiedotettu useita kertoja suurimpia kiinteistöhuoltoyrityksiä ja isännöitsijätoimistoja. Viime vuosina asiasta on tiedotettu vuosittain.

Alueellisille ympäristönsuojelupalveluille tulee vuosittain, etenkin keväisin, jonkin verran palautteita siitä, että lehtipuhaltimia käytetään aikoina, jol-

loin niiden käyttö ei ole sallittu ympäristönsuojelumääräysten kohdan 20.3. mukaisesti. Yhteydenotot koskevat erityisesti lehtipuhaltimien käyttöä varhain aamulla. Lisäksi yhteydenottoja tulee siitä, että lehtipuhaltimia käytetään katupölyn poistoon.

Alueellisiin ympäristönsuojelupalveluihin tulevien yhteydenottojen ja valitusten johdosta on oltu aina yhteydessä kiinteistönhuoltoyhtiöihin ja muistutettu ympäristönsuojelumääräyksistä, mikäli yhteydenotot ovat olleet niin yksilöityjä, että kiinteistöstä tai yrityksestä on ollut varmuus. Osa yhteydenotoista on kuitenkin niin epämääräisiä, että niiden pohjalta ei ole voitu olla yhteydessä mihinkään tahoon.

Lisäksi osa lehtipuhaltimien käyttöaikoja koskevista yhteydenotoista koskee tapauksia, joissa puhaltimia käytetään muilla kuin asuin- ja lomakiinteistöillä ja joilla käyttö on siis sallittu väljempinä työaikoina. Tällaisia alueita ovat mm. kauppa-, toimisto- ja liikekiinteistöt ja niiden pysäköintialueet ja teollisuuskiinteistöt.

Pölyntorjunnan osalta aina ei ole ollut varmuutta siitä, poistetaanko lehtipuhaltimilla nimenomaan katupölyä asfaltoiduilta alueilta vai onko kyse muusta puhtaanapidosta, joka ympäristönsuojelumääräysten mukaan on sallittua.

Osa kuntalaisten yhteydenotoista siis voi perustua siihen, että lehtipuhaltimia sinänsä käytetään asianmukaisesti, mutta niiden käyttö siitä huolimatta koetaan häiritseväksi tai epäasianmukaiseksi.

Kuopion ympäristönsuojeluviranomaisen nykyinen valvontasuunnitelma vuosille 2021-2024 on hyväksytty ympäristö- ja rakennuslautakunnassa 16.1.2021. Siinä on linjattu, että kunnan ympäristönsuojelumääräysten valvonta pääosin perustuu yleisöilmoituksiin ja valituksiin. Ilmoituksiin ja valituksiin reagoidaan aina tarpeen mukaan. Ympäristönsuojelumääräykseen sisältyviä esimerkiksi melun- ja pölyntorjuntaa koskevia kohtia ei käytännössä ole edellytyksiä valvoa aktiivisesti maastokierroksilla mm. resurssien vuoksi.

Kantelussa vaaditaan lautakuntaa muiden toimijoiden kanssa luomaan mekanismit, joiden avulla kaikki toimijat tulevat noudattamaan Kuopion kaupungin ympäristönsuojelumääräystä liittyen lehtipuhaltimien käyttöön taajaan rakennetulla alueella. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käytettävissä olevat keinot ympäristönsuojelumääräysten noudattamisen valvontaan rajautuvat rikosoikeudellisiin ja hallintopakkeihin.

Kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten rikkominen ei sellaisenaan aiheuta rikosoikeudellista seuraamusta, toisin kuin jätehuoltomääräysten tai rakennusjärjestyksen määräysten rikkominen. Yksittäisen määräyksen rikkominen voi kuitenkin samalla täyttää esimerkiksi rikoslain (39/1889) 48 luvun 1-4 §:ssä määritellyn ympäristön turmelemisen tunnusmerkit, mihin viitataan ympäristönsuojelulain 224 §:ssä. Lisäksi ympäristönsuojelulain rikkomisesta säädetään lain 225 §:ssä.

Ympäristönsuojelulain 18 luvun tarkoittamat valvonta- ja hallintopakkeineen, joihin tyypillisesti kuuluvat tarkastukset, kehotukset, selvityspyynnöt, lautakunnan antamat määräykset ja kiellot sekä hallintopakot (uhkasakko, teettäminen, toiminnan keskeyttäminen) soveltuvat erittäin huonosti erittäin lyhytaikaiset, ohimenevien toimenpiteiden selvittämiseen ja hoitoon. Tällaisissa tapauksissa valvontaviranomaisella ei usein ole muuta tietoa

Kuopion kaupunki

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

11.08.2022

36 §

mahdollisista rikkomuksista, kuin yhteydenottajan kertomus. Epäiltyjen rikkomusten antaminen poliisille tutkintapyyntöä varten ei yleensä ole taroituksenmukaista, koska mahdolliset rikkomukset ovat vähäisiä ja niistä ei jälkikäteen juurikaan mitään muuta todisteita kuin yhteydenottajan kertomus.

Lehtipuhaltimien käytössä ilmenevien rikkomuksien ehkäisemisessä lautakunta pitää parhaimpana keinona lisätä asiaan liittyvää tiedotusta ja ohjausta erityisesti kiinteistöhuoltoalan toimijoille. Tätä varten pyritään syksyn aikana keskustelemaan yhteistyömahdollisuuksista mm. Pohjois-Savon Kiinteistöyhdistys ry:n ja muiden paikallisten toimijoiden, kuten kiinteistöalan ja isännöintialan yritysten, kanssa. Yhteistyömuotoina voivat tulla kysymykseen mm. tiedotus- ja neuvontatilaisuudet. Lisäksi alueelliset ympäristönsuojelupalvelut pyrkii tuottamaan jonkin mediatoimiston kanssa asiaan liittyvää tiedotusaineistoa, joka olisi käytettävissä viimeistään keuhälvella 2023.

Valmistelija

Erkki Pärjälä

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2142

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

